

קובץ  
הערות וביאורים

בלקו"ש, בנגלה ובחסידות



עקב - כ' אב  
גליון מה (קצד)

יוצא לאור ע"י

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

417 טראַי עוועניו • ברוקלין. ניו יאָרק

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושלוש לבריאה

ת ו כ ן ה ע נ י נ י ם

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

- ג ..... תורה ומצות אינם מציאות כלל לגבי עצמות  
ג ..... דצריכים להתפלל להקב"ה ולא אל הספירות וכו' .  
ג ..... שהיש הגשמי הוא מציאות אמיתי .  
ד ..... שמשו ויהושע לא היו צריכים לשמן המשחה .  
ד ..... תשובה מביא לידי כפרה .  
ה ..... מקור להמאמר "תשבי יתרץ קושיות ואיבעיות"  
ה ..... מה למד דוד מאחיתופל .  
ו ..... בנידון צורת המנורה .  
ו ..... מס' ד"א בכלל נצחיות התורה .  
ז ..... מקור ד"לא תקום פעמים צרה"  
ז ..... דאין שייך לעכו"ם לפעול בגשמיות .  
ט ..... שהנרות בהמנורה לא היו מה"מקשה אחת" .

ח ס י ד ו ת

- י ..... ע"י דיבור אפשר להפוך מחולין לקדושה .

ש י ח ו ת

- י ..... גט ע"י טליפון .

ש ו נ ו ת

- יב ..... יחס חסידות (חב"ד) לספר "חוקר ומקובל"  
יג ..... אם מועיל תשובה להנזהר על חטא (ועבר) .  
יג ..... הסדר בלקו"ת (גליון) .

ה י ו ם י ו ם

- יג ..... הערות ללוח היום יום .

## ל ק ו ט י ש י ח ו ת

א. בלקו"ש פ' ואתחנן ש.ז. בסעיף י"א ואילך מבאר שיטת רש"י בפירוש המילים אין עוד מלבדו - שהכוונה שאין עוד שום מציאות כלל, וזה קאי על בחי' יחיד, וכיון שזה התגלות של עצמות א"ס ב"ה לכן אפי' תורה ומצוות אינם מציאות כלל.

ולכאורה צריך ביאור דהרי כל הענין דמ"ת הי' בשביל תומ"צ, ושיפעול הענין דתחתונים יעלו לעליונים כמבואר בכ"מ, וא"כ מהו הביאור דבשעת מ"ת הי' גילוי העצמות דמשום זה אין כלל מציאות דגשמיות?

הרב חיים אבני  
- ברוקלין נ.י. -

ב. בלקו"ש מטו"מ - מנ"א ש.ז. מביא בהערה 51 וז"ל: "ולהעיר מהמאמר הידוע...אני מתפלל לדעת זה התינוק וי"ל שזהו רק בנוגע דאיליו ולא למדותיו (עיי' בי' הצ"צ שם פ"ז)".

ובפשטות כוונת כ"ק אד"ש הוא שמש"כ בריב"ש שצריכים להתפלל להקב"ה - דעת זה התינוק - ולא לכוין להתפלל לספירות ודרגות וגילויים וכו', היינו בנוגע למי ולאזהר דרגא להתפלל, אבל על מה להתפלל אינו מוכרח מהריב"ש, אם לכוונת דברים פשוטים - גשמיות - או רק כפי' המגיד שהובא בהשיחה "שלא יחסר הדבר לעילא ח"ו".

ויש להעיר ממאמר ד"ה באתי לגני תשמ"ב (קטע החמישית) וז"ל: וזהו בכל קראנו אליו דתפלתו של כל אחד מישראל היא לבחי' האורות שמתלבשים בכלים וגם לא להאורות כמו שהם בפני עצמם, כי אם לעצמותו ומהותו ית'.

\* \* \*

בלקו"ש הנ"ל הערה 72 מביא וז"ל: [ולהעיר שבתו"ש שם (ע' 120) מוכח דבחירת העצמות בהגוף שייכת לזה שהתהוות יש מאין הוא ככח העצמות. ע"ש. ...].

ויש להעיר משיחת יום שמח"ת ש.ז. (הנחה בלה"ק ס"ב) וז"ל: "וזוהי השייכות שבין יש האמיתי עם יש הנברא - כי ע"י עבודת בנ"י לעשות דירה לו ית' בתחתונים עושים הם שהיש הנברא יהי' באופן של צוותא וחיבור (עד שנעשה מציאות אחת) עם יש האמיתי, וכפי שנת"ל (ס"ב) מ"ש בד"ה מי כמוכה שבהכרח לומר שהיש הגשמי הוא מציאות אמיתי, מאחר שדוקא על ידו יכולים לקיים את הציונים דבעל הרצון - עצמות א"ס, יש האמיתי".

ולפני הביאור בהערה 51 מובן בפשטות שכיון שבחירת הקב"ה בהגוף זה דוקא מעצמות שבכח להוות יש מאין, ולכן אמיתית תוכן של דברים גשמיים והגוף הוא עצמות - יש האמיתי ולכן מוכרח לומר שהיש הגשמי הוא מציאות אמיתי.

חיים יעקב דלפין

- תות"ל 770 -

ג. בלקו"ש פנחס ש.ז. סעיף יו"ד "... דאס וואס עס שטייט אין מדרש [ויק"ר פכ"ו, ז. וכ"כ להלכה בכס"מ ה'י מלכים פ"א ה"י (ולכאורה ה"ז סותר מ"ש הרמב"ם שם ה"י שיהושע ה'י מלך), וראה רש"י וישלח לו, לא" - הערה 51] אז שאול איז געווען דער "מלך ראשון" איז כלל ניט קיין סתירה צו דעם וואס ווערט געזאגט אין רמב"ם (ובכמה מדרשי חז"ל) אז משה רבינו ועד"ז יהושע האבן געהאט א דין מלך - ווייל דער גדר המלוכה פון משה ויהושע איז געווען אן אנדער גדר לגמרי פון מלכות פון שאול ודוד - ביי משה ויהושע איז די נשיאות המלוכה געווען א טפל פון נשיאותם בתורה" עכל"ק, ולכן לא הוצרכו לשמן המשחה. ועיי"ש.

ויל"ע לכאורה לתוך כ"ז עם מ"ש בלקו"ש ח"ח שבועות ס"ה דשם איתא "פון די ענינים עיקריים וואס האבן זיך אויפגעטאן דורך דוד המלך זיינען געווען: א) מלכות (דער ענין פון מלוכה) - וואס אויסער דעם וואס ער איז געווען דער ערשטער מלך וואס איז געווען א מלך אויף אלע אידן (משא"כ שאול)", ובהערה 27 ע"ז "ראה במדב"ר פ"ד (קרוב לסופו)". עכל"ק.

וראה שם בשיחה בחידוש דמלכות דוד, שדוקא בזמנו התחיל ענין המלוכה והמסתעף מזה - ביטול למלך וכו'.

משא"כ לפני"ז ועיי"ש, ולכאורה משיחת פנחס מבואר שגם משה ויהושע ה'י להם "דין מלך" ובפשטות כל הדינים המסתעפים מ"דין מלך",

הרב שלום דובער הכהן

- נחלת הר חבי"ד -

ד. בלקו"ש חכ"ב ע' 119 הערה 45: "וע"ד ענין התשובה שהמכושק דתשובה הוא - כפרת העון, כמוכך ממה שהביא באגרת התשובה בתחלתה לשון הברייתא: אינו זז משם עד שמוחלין לו (ולא אמר בברייתא בקיצור "מוחלין מיד"). ... וראה גם לקו"ש ח"ז שם" [ע' 198 ואילך].

והנה בלקו"ש ח"ז שם הובא רק הדיוק מכללות הענין שבאגרת התשובה מביא רבינו הזקן את עניני הכפרה, שמה מוכח שתשובה ענינה להביא לידי כפרה.

אמנם כאן מוסיף פרט כפול: א) שאדה"ז מביא באגה"ת גם הלשון "אינו זז משם עד שמוחלין לו" (ב) "ולא אמר בכרייתא בקיצור מוחלין מיד כו".

ונראה שהדיוק השני הוא ממה שנאמר בכרייתא "ושב אינו זז משם כו", דמשמע, שה"אינו זז משם" הוא המשך וחלק מה"שב". אבל סגנון ההערה צריך בירור קצת, כי כולל את ב' הדיוקים בבת אחת.

ב) בלקו"ש חכ"ב ע' 77 הערה 67, מבואר המקור למ"ש בתויו"ט ובשלי"ה ש"תשבי יתרץ קושיות ובעיות" הוא "עי"פ זח"ג כח, א".

וכנראה הכוונה למ"ש שם "ואליהו הוא יהי' לי לפה ייתי לתקנא כל אלין ספיקות ולפרקא לון בההוא זמנא".

אמנם יש להבין, כמה נשתנה מקור זה בזהר מכל המקומות בש"ס וכו' ששם משמע בפירוש שאליהו יבוא לפתור הספיקות, כגון ב' המקורות שמביא בניצוצי זהר לזח"א שם; הלשון הרגיל "יהא מונח עד שיבוא אליהו", ועוד, וכמפורש באגה"ק סכ"ו (קמג, ב) "ומפורסם... כשבכל הש"ס ומדרשים דפריך הלכת הלכתא למשיחא ואליהו בא לפשוט כל הספיקות ופרשה זו עתיד אליהו לדורשה כו", וגם בתויו"ט שם מובן שמקור הפתגם הנ"ל הוא במשנה סוף עדיות "שאינ אליהו בא כו". וא"כ מאי אולמי' דהאי זוהר מכל המקורות. וצ"ב.

ג) בלקו"ש חכ"ב (הוספות לפ' שמיני) ע' 297 מודפס מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א על השאלה בפרש"י סוכה נג, סע"א, שכתב ש"דוד לא היל' מורה הלכה בפני רבו אחיתופל והוא היל' שם" - מה הכריח את רש"י לפרש כן ולהוציא מפשוטו שלא ידע.

ומבאר שם: "א) מוכרח מאבות פ"ו מ"ג". פירוש הדברים: כיון שמפורש באבות שם שדוד למד מאחיתופל רק ב' דברים, ופרש"י שם דקאי על ב' ענינים אחרים, מוכח, שענין זה המבואר בסוכה לא נלמד מאחיתופל אלא ידעו מקודם.

וממשיך: "ב) כן הוא גם משמעות פשטות הסוגיא לגירסת הש"ס. (משא"כ לגירסת הע"י וגירסה אחת במכות יא, א. וי"ל דחה רש"י גירסאות אלו מפני מרז"ל באבות - הנ"ל".

ונראה בבואור הדברים: בגמרא שם הגירסא שדוד שאל "מי הוה ידע דשרי כו", ובע"י הגירסא "אי שרי". והיינו: לפי גירסת הע"י הספק של דוד היל' אם מותר, אכל לגירסת הגמ' הוא ידע שמותר, אלא רצה לידע אם עוד מישהו יודע "דשרי".

אמנם לפי זה יש להבין מ"ש "וגירסה אחת במכות יא, א". דבמכות שם יש ב' גירסאות: הגירסא בפנים הגמ' "מהו כו",

והגירסא עה"ג היא כמו בע"י כאן "אי שרי". ולכאורה יש להבין, מדוע בגירסא "אי שרי" מוכח יותר שהסתפק בזה דוד מאשר בגירסא הב' "מהו כו". ואולי טעיתי בהבנת הדברים לכתחילה, ויש כאן איזה דיוק אחר בלשון הגמ'.

הרב משה קלאפמאן  
- ברוקלין נ.י. -

ה. בלקו"ש פ' תרומה ש.ז. (חכ"א ע' 169) בשוה"ג להע' 43, בנידון צורת המנורה, דבספרי זוטא כ' "כמין עטרה", ובראב"ע כ' שו' הנרות היו כחצאי עיגול, ומתווך בין שניהם וז"ל: ואולי הכוונה שהקיפו רק מלפנים - כדוגמת חצי גורן עגולה בסנהדרין. וכמדומה שישנם עטרות המקיפות הראש רק מלפנים. עכלה"ק, ובארוכה בהתוועדויות אח"כ.

ולהעיר מרש"י שבת דף נ"ט רע"ב "כלילא, על פדחתה היא קושרתו מאוזן לאוזן ויש שכולו טס זהב כו".

והרי ידוע אשר כלילא הוא תרגום של כתר (עי' תרגום מגילת אסתר פ"ו פסוק ח'), וכמדומני שיש עוד הוכחות למציאות של חצי עטרה שיקרא עטרה.

\* \* \*

בלקו"ש במדבר - חגה"ש ש.ז. מבאר שעניני טבע ורפואה הנזכרים בש"ס, ה"ה חלק מתורה שבע"פ, ובמילא בכלל נצחיות התורה וכו', ע"ש ובהתועדויות שלאח"ז בארוכה.

וראיתי בס' טעמי המנהגים ע' רפ"ז (בקו"א לסי' תרל"ד בסופו) שמביא הפמ"ג במ"ז או"ח סי' ק"ב סק"ד, בשם הב"ח (שם, ד"ה ומ"ש רבינו ועוד) שהעוסק בהלכות דרך ארץ, אינו נקרא עוסק בתורה (לענין ישיבה תוך ד"א של המתפלל י"ח), ומוכיח את זה מההיא דברכות (כ', סע"ב) דבעל קרי מותר ללמוד "פרקא אחרינא", דהיינו הלכות ד"א, ועל יסוד כ' בס' טעה"מ שם, דכיון דמס' דרך ארץ לא מיקרי תורה, אי"כ אם סיים מס' דרך ארץ, אין להתיר לו לאכול בשר.

אמנם מהגמ' אינו משמע שאין לו דין תורה, אלא שחלק הוא בתורה רק שהתירוהו לב"ק, וע"ש דף כ"ב ע"א ברבי יהודה שהתיר לבע"ק ללמוד הל' דרך ארץ, ומ"מ בעצמו לא עשה כן עד שטבל, ואמר "אע"פ שמיקל אני על אחרים, מחמיר אני על עצמי". וכיאר דבריו אלה יומתק עפ"ד כ"ק אד"ש בהתוועדות, בכיאר דעת אלה, שרפואה כו' איננה מחלק התורה, שמצד קדושתא לא נחתה להם, וזה שהחמיר על עצמו, היינו שראה בהם ההשתוות לקדושת שאר חלקי התורה, וילע"ע.

\* \* \*

בלקו"ש פ' בלק ש.ז. (ס"ד), וכן לרוב בשיחות כ"ק אד"ש, נזכר הלשון "ולא תקום פעמיים צרה" ר"ל. ושם מופיע בלי מ"מ, ולהעיר שמקרא כתוב הוא, בנחום פ"א, ט'. ומובא ג"כ בתרגום שני למג"א פ"ג פסוק ז', לגבי גורלו של המן הרשע, "בתמוז לא על מן בגלל די ב'י אתפקע שער ירושלים ולא חזי למיקם עקתא תרין זמנין".

\* \* \*

בסיום מס' תענית "לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכפורים... ובנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים וכו'". ובתפא"י ס"ק ס"ג כ' "וכי ס"ד שישראל קדושים יתעסקו ביו"כ הקדוש והנורא בשידוכים. ע"ז משיב... דכיו"ב התכוונו להקב"ה שנקרא בחור בשה"ש", ע"ש בדרך הדרוש.

אבל עי' בהתרגום על פסוק "בתולותי נוגות" (איכה א,ד) "בתולתא ספדן על די פסקו למיפק בחמשין עשר יומין באב וביומא דכיפוריא די הוא בעשרא יומין בתשרי לחיננא בחינונין (אוצ"ל "לחיננא בחינונין"). ע"כ. מכואר שפיר כפי שנתבאר בהתוועדות ט"ו באב ש.ז.

הרב לוי יצחק ראסקין  
- ברוקלין נ.י. -

ו. בלקוטי שיחות חט"ז פ' יתרו (ג) מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א החידוש דמ"ת, שע"י תו"מ שלאחרי מ"ת פועלים בהחפצא דגשמיות העולם עי"ש. בארוכה.

ובהערה 54 כתב דע"פ ביאור השיחה בהחידוש דמ"ת מובן דחידוש זה אינו שייך בעכו"ם עי"ש, ובהערה 17 כתב די"ל ז' מצוות ב"נ נתחדש לאחר מ"ת שמשנים החפצא עי"ש.

ולכאורה יש לדקדק בזה מהא דמכואר בחולין יג, ב, מנחות עג, ב. תמורה ג, א. איש מה ת"ל איש איש לרבות העובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות כישראל ע"כ. הרי דגם עכו"ם יכולים להמשיך קדושה בדבר גשמי.

ואולי י"ל עפ"מ"ש האחרונים דכהקדש יש ב' אופנים:

- (א) דהמקדיש מקנה את הדבר לרשות הקדש ועי"ז ממילא חל קדושה על הדבר, ופעולת הבעלים הוא רק פעולה של הקנאה.  
(ב) דהמקדיש פועל קדושה בהדבר וממילא הדבר נקנה לרשות הקדש, ובאחרונים חילקו בזה בין קדושת הגוף לקדושת בדק הבית (דמים) (ע"י שו"ת בית שערים ח"ב יו"ד סי' שע"ז, תי"ג, תי"ט, ובספר ברכת שמואל למסכת ב"ק סי' ל"ד כ"כ בשם הגר"ח מכריסק, ועי' קובץ שיעורים מסכת פסחים אות קי"א וב"ב אות ש' וקובץ הערות תפ"ה, תצי"א (ועי"ש שביאר בזה דברי הש"ס

בחולין קליט, א. בתרנגולת שמרדה אך עי' בחי' הר"ן והרשב"א שם דלא משמע כן ואכמ"ל).

ומעתה י"ל עד"ז בנוגע לקדשי עכו"ם, דהגדר הוא שהעכו"ם מקנה את הבהמה לרשות הקדש והקדושה חלה ממילא כיון שנמצאת ברשות הקדש. [ועי' בחולין יג, ב. בתוד"ה אבל דאי לאו קרא דאיש איש הי' הסכרא חצונה דאין מקבלין קרבנות מעכו"ם עיי"ש. והביאור בזה י"ל דכיון דלעכו"ם אין יכולת להמשיך קדושה בדבר גשמי כמ"ש בהשיחה, לכן הי' סק"ד דעכו"ם אין מקבלין קרבנות להכי גלה לנו קרא דאיש איש דמקבלין קרבנות מעכו"ם וקרבתם חל בתורת הקנאה להקדש, אך עי' במהרש"א ובמהר"ם שם שפי' דברי התוס' באופן אחר וגרסו אחרת בלשון התוספות, ולפי גירסתם יוצא להיפך, דמצד סברא החיצונה (לולא הקרא) היו מקבלין גם מעכו"ם וקרא דאיש איש צריך שלא נחלק בין צדיקים לרשעים עיי"ש בארוכה. וי"ל דלהמהרש"א עיקר החידוש דמ"ת הי' רק הכשרת עניני העולם לקיים בהם מצוות וחידוש זה הי' גם לבי"נ וכמ"ש בהערה 17 עיי"ש].

ועי' קצוה"ח סי' ר' סק"א שמבאר הא דאין מעילה בקדשי עכו"ם, כיון דליכא קדושת פה ודמי לחצר הקדש שכתב הרמב"ן בכ"ב עט, א. דלית בה מעילה כיון דליכא קדושת פה, (ועי' שו"ת אחיעזר ח"ב יו"ד סי' מ"ה).

ועפ"י הנ"ל י"ל דלכן לא הוה קדשי עכו"ם קדושת פה, כיון דהוה רק גדר הקנאה לרשות הקדש והקדושה מסובכת ממילא ממה שהיא נמצאת ברשות הקדש.

ועי' שו"ת פנים מאירות ח"ב סי' קי"ט שהקשה בהא דמבעיא לן בנדרים לה, ב. הני כהני שלוחי דרחמנא הוה או של שלוחא דידן נינהו - מהא דעכו"ם נודרים נדרים ונדבות כישראל, והא קיי"ל דאין שליחות לעכו"ם, וא"כ האיך יכולים הכהנים להקריב קרבנות הנכרים - אי שלוחי דידן נינהו - ותירץ דלגבי נכרים באמת פשוט לי' דהוי שלוחא דרחמנא ולא מבעיא להש"ס אלא לגבי ישראל אי שלוחא דידן או שלוחא דרחמנא עכ"ד, ועי' חי' כתב סופר חולין יג, ב. שלכאורה הוא תירוץ דחוק דמאי שנא עיי"ש. אך עפ"י הנ"ל יובן שפיר דקרבנות עכו"ם אין העכו"ם פועל קדושת הקרבן אלא שמקנה הבהמה לרשות הקדש וממילא חלה הקדושה, א"כ הרי מובן שאין להעכו"ם שום זכות וריצוי בעצם ההקרבה אלא הוא קרבן השייך להקדש (והוא ע"ד קייץ המזבח עי' שקלים פ"ד מ"ב כתובות קו, ב. ועי' בפ"י ר"י (על הרי"ף) פ"ג דברכות), ועי' שו"ת אחיעזר ח"ג סי' ס"ה דבקרבנות עכו"ם אין להעכו"ם שום זכות וריצוי מהקרבן ואין לו שום בעלות בו עיי"ש. ועי' כללי התורה והמצוה אות ק' כלל קרבן ב"נ שכתב דב"נ תיכף שהקדישו

אין לו שם זכות ופקע שמו ממנו עי"ש.

ועי' פנ"י קידושין מא, ב. דמסוגיא שם משמע דשחיטת הקרבן הוא בתורת שליחות מהבעלים, אי"כ קשה האיך אפשר לקיים מצוות שחיטה בקרבנות עכו"ם והרי אין שליחות לעכו"ם עי"ש מה שתירץ (ועי' חי' חת"ס נדרים לה, ב. ומקנה קידושין שם ועי' שו"ת מנחת ברוך סי' י"ג, י"ד וחי' הרש"ש פסחים ז, א.). אך עפ"י הנ"ל אי"ש דכיון דבקרבנות עכו"ם אין להעכו"ם שום זכות וריצוי בהקרבן אי"כ השחיטה לא הוה בתורת שליחות ועי' בספר יבין דעת יו"ד סי' ב' סק"ב שהקשה לר"א דס"ל בחולין י"ג, א. ובכ"ד דסתם מחשבת עכו"ם לע"ז, האיך אפשר להקריב קרבנות עכו"ם והרי מחשבת הבעלים פוסלת את הקרבן עי"ש. אך עפ"ז מוכן דאין להעכו"ם שום בעלות בהקרבן ואין מחשבתו פוסלת.

הרב אלי' זילברשטיין

- ברוקלין נ.י. -

ז. בלקו"ש חט"ו תרומה ה' מוכיח שעפפ"מ הנה אף ש"מקשה תיעשה המנורה", אולם "נרותי" לא הי' מקשה אחת, ועי"ש ההוכחות לכך.

ובס"ג מקשה ממ"ש רש"י (כה, לא) "שלא יעשנה חוליות ולא יעשה קני' ונרותי' איברים איברים ואח"כ ידביקם... אלא כולה באה מחתיכה אחת כו' ומפריד הקנים אילך ואילך".

ומתרץ שהכוונה ברש"י הוא שלא הי' שום חלק במנורה שהדביקום לאחר העשי', אלא הי' חלקים במנורה אלא שמלכתחילה הייתה ממקשה אחת, - ככל המנורה, והי' גם שנשאר מופרד אף לאח"ז - כ"נרותי" שלא הדביקום. כלל, ע"כ. ועי"ש.

ויש להעיר מפ' עדי"ז בגמ' ב"ק (ח, א.) דשם איתא: "אידי ואידי בשלא היתה לו עידית ומכרה וכו'", ובתוד"ה אידי מפרש: ש"ה"ק אידי ואידי שלא היתה לו עידית ומכרה כל כלומר לא איירי כשהיתה לו עידית ומכרה אלא בחדא מיירי שלא היתה לו מעולם, וחדא מיירי כשהיתה לו ועדיין יש לו". ודו"ק.

הרב שלום דובער הכהן

- נחלת הר חב"ד -

ח ס ל ד ו ת

ח. במאמר ד"ה וידבר משה אל ראשי המטות דשבמ"ב מנחם אב השתא, ביאר אד"ש דמה שאפשר ע"י דיבור להפוך מדבר חולין לקדושה כגון תרומה וכיו"ב משום שדיבור הוא כח נעלה שדווקא בה מתגלה העצם וכו' כמבואר בכמה מקומות.

ולא זכיתי להכין דהא תרומה אפשר גם ע"י מחשבה (גיטין לא, א. ועוד מקומות) והרי העצם מתגלה דווקא בדיבור ולא בשכל כמבואר ברנ"ט ועוד מקומות\*

א' התמימים  
- תות"ל 770 -

ש י ח ו ת\*

ט. בהתוועדות ט"ו באב הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א דלענין גיטין (וקידושין) לא מהני ע"י טליפון משום דבעינן שמיעת קול הבעל, וע"י הטליפון אין זה שמיעת קול הבעל ממש. וכבר דן בזה בלקו"ש ח"ט ע' 336 וחכ"א ע' 496 עיי"ש.

ונראה דהטעם לזה הוא עפמ"כ בתוס' גיטין כ"ב, ב. ד"ה והא, "דכשלא צוה הבעל לא חשיב לשמה אלא חשיב סתמא ופסול דאשה לאו לגירושין קיימא".

וצ"ע דלפ"ז עיקר הגדר הוא הכוונה לשמה ולא ענין של דיבור, ואם ברור לנו הכוונה לשמה הי' צ"ל כשר אפי' אם לא שמעו קולו ממש.

ובחי' הרשב"א שם (הובא בשו"ת אדמו"ר הזקן סי' ל"ב) הוסיף דאפי' אם הסופר מכוון בפירוש לשם האשה מ"מ לא מהני עד שישמע מפי הבעל, וכתב הטעם "דכיון" שלא צוה הבעל והיא אינה עומדת להתגרש כשלא לשמה חשבי' ליי", וגם זה - צ"ע דא"כ אם ברור לנו שרוצה לגרשה הי' צ"ל כשר אפי' אם הברור הוא ע"י אופנים שונים ולא דווקא קול הבעל ממש.

ונראה לבאר דמצינו בכוונה לשמה דגירושין דינים מיוחדים שלא מצינו בשאר דינים שצריכים כוונה לשמה, וכמו

(\*) ראה ליקוטי לוי יצחק אגרות ע' ש"א והלאה.

(\*\*) ההערות שקיבלנו על הסיום דההתוועדות בט"ו באב לא נכנסו להגליון כיון שיוצא מוגה בלקו"ש לכבוד שב"ק.

במגילת סוטה אפ"י למ"ד דבעינן לשמה מ"מ אם כתבו סתמא ג"כ חשיב כלשמה משא"כ בגט כמ"ש בתוס' כ,א. ד"ה אי. והטעם מבואר בזבחים ב,ב. דמחלק שם בין זבחים לגיטין, דזבחים אמרינן סתמא כלשמה ולא בגיטין, ומשני "זבחים בסתם לשמן עומדים (הילכך כל כמה דלא עקר שמייהו בהדיא הוה לשמן, רש"י) אשה בסתמא לאו לגירושין עומדת", ובתוס' שם מבואר דאפ"י זינתה תחת בעלה מ"מ לאו להתגרש בגט זה עומדת,

והביאור בזה: הכוונה לשמה בגט צריך להוציא מהאישות שהי' כאן לפני כן וכלשון הגמרא "אשה בסתמא לאו לגירושין עומדת" ר"ל דהחזקה קמייתא הוא שיש יחס של אישות בין האיש והאשה וזה יהי' נמשך תמיד עד שמוציאין מחזקה זו ע"י גט, ולכן צריך כוונה "חזקה" של לשמה המוציא בפירוש מהחזקה אישות שהי' כאן לפני כן, וע"ד שכתב רש"י לענין זבחים ר"ל כמה דלא עקר שמייהו בהדיא הוה לשמן", מובן דכן הוא להיפך בגט אשה דכל כמה דלא עקר האישות בהדיא לשמה לאו לגירושין עומדת. וזהו ג"כ מה דבעינן כריתות גמור ולא מהני שוור בגיטא כדאייתא בר"פ המגרש, וכן גט בידה ומשיחה בידו אם יכול לנתקו פסול משום דבעינן כריתות כמ"ש בגיטין ע"ח,ב. והיינו משום דבעינן דבר הכורת ומוציא מהאישות שהי' לפני כן ועי' לקו"ש ח"ט תצא.

וכיון דצ"ל כוונה חזקה לשמה לכן לא מספיק מה שהסופר בעצמו מכוון לשם גירושין אשה זו אלא צ"ל שמיעה מפ"י הבעל ממש כמ"ש ברשב"א, והיינו משום דע"י ששמע קול הבעל ממש נעשה רושם חזקה יותר בדעת הסופר והכוונה לשמה הבא מזה היא יותר חזקה מהכוונה שמכוין בעצמו אפ"י אם יודע שכן רצון הבעל.

דוגמא לדבר: באו"ת סו"ס ד' כתב דבעדות נפשות צריך רא"י ממש ולא מהני ע"י ידיעה ברורה אע"פ שמהני ידיעה ברורה לענין חבלה עיי"ש. וראה ס' החקירה להצ"צ ד"ה עדות שמבאר זה ע"פ המבואר בחסידות החילוק בין השגת המהות לידיעת המציאות.

והנה הר"ן בסו"פ התקבל מביא בשם הרמב"ן דלא מהני מינוי שליחות להסופר והעדים שלא בפניהם משום "דבעינן לשמה... אין הסופר והעדים במקום הבעל אלא כשמעו הם מפיו". וי"ל דהרמב"ן סב"ל דגם ע"י כתב ידו הוא התאמתות המספיק אצל הסופר שהבעל רוצה לגרש והוי לשמה, משא"כ במינוי שליחות שלא בפניו שהסופר לא ראה ולא שמעו בעצמו כלום לא מהני.

אבל כמה ראשונים פליגי עליו וסב"ל דגם ע"י כתב יד הבעל לא מהני אלא בעינן ציווי הבעל ממש, ראה רשב"א ע"ב,א..

והב"ש סי' ק"כ ס"ק ח' כתב דלמ"ר דלא מהני כתב ידו הוי  
הגט בטל מדאורייתא,

והנה באה"ע שם בבאר היטב ס"ק ל' ופתחי תשובה ס"ק י"ח  
מביא דשם פוסקים דכמקום עיגון גדול יש לסמוך על השיטות  
דכתב ידו מהני עיי"ש. ולכאורה ע"י טליפון לא גרוע מע"י  
כתב יד הבעל, דע"י הטליפון יש עכ"פ טביעות עינא דקלא  
וכדאי' בחולין צו, א. דמהני ולא גרוע ממה שמכירים כתב יד  
הבעל.

אבל בצ"צ אה"ע סי' רע"ד בהקיצור אות ב' כתב "ומ"מ  
למעשה לא נסמוך ע"ז כלל חלילה, שהרי רבו כמו רבו הפוסקים  
ראשונים החולקים וסב"ל דעד שישמעו קולו שיאמר לסופר וכו'  
הגט בטל", ובשער המילואים ח"ד סי' קט"ו-יז בשם אדמו"ר  
הזקן לענין גט מומר שהסופר עכ"פ צריך לשמוע מפי הבעל ממש,  
דלמ"ד כתב ידו פסול הוא בטל מדאורייתא עיי"ש.

וכיון דרבותינו נשיאנו נ"ע החמירו בכתי"י א"כ גם  
לענין טליפון א"א לסמוך עד שישמעו קולו ממש, כנלענ"ד  
טעמא דהאי דינא.

עוד בהשיחה הזכיר דגם לענין קידושין לא מהני עד  
שישמע קול הבעל ממש, ולכאורה אמירת הבעל הרי את מקודשת כו'  
לא בעינן ע"י הבעל דווקא. ואולי הכוונה לשטר קידושין  
דבעינן לשמה. וצ"ע.

הרב ברוך אלכסנדר זושא ווינער  
ראש ישיבה דישיבה גדולה  
- קראקאס ווענעזועלא -

### ש ו נ ת

י. באור התורה ישע"י ע' קמ"ג כותב "פי' בלקוטי הש"ס  
מהאריז"ל ריש מסכת ב"ב כמשנה השותפין כו' כונין את הכותל"  
ועל דרך זה באוה"ת תצוה ע' א'תשלז "כמ"ש בליקוטי הש"ס  
מהאריז"ל" ולע"ע נעלם ממני מקומו.

\* \* \*

בספר אהל רח"ל (נ.י. תש"מ) ע' 74 מביא בנוגע יחס  
חב"ד לספר "חוקר ומקובל" מכ"ק אדמו"ר בעל הצי"צ.

יש להעיר מאמר נוסף להצי"צ "באור התורה מגלת אסתר ע'  
ב'תכז וזלה"ק אך מה שנראה מדברי הספר חוקר ומקובל שבריא  
העולם ה' ע"י הכח המלוכש בע"ס לבד שהוא הפעולה המוגבלת

לא דק.

\* \* \*

בספר עבודת הקודש חלק העבודה פכ"ב כותב התשובה...  
נאמר על הגזהר מהחטא והטעם כי טבע האדם לחטא והנה הוא  
נזהר ולא חטא הנה שב מטבעו ואין תשובה כזו (ויש לעיין  
אם נמצא עד"ז בחסידות).

\* \* \*

בגליון מב (קצא) העיר הרב מטוסוב מלקו"ת פינחס עט,ד  
ועיין לעיל ע"פ מה יפו שצ"ל להלן ומלקו"ת מסעי ועיין...  
לעיל בביאור ע"פ שחורה... והוא להלן (ועי"ש מה שרצה  
לחדש).

ולהעיר מלקו"ת בלק ביאור על פסוק מי מנה שורה שני'  
מריש העמוד "לקמן בפ' פינחס (הוא לקמן בשה"ש) בביאור ע"פ  
לבכתנ"ל וממה שנשאר הת"כ"ב "פינחס" ורק ניתוסף  
בחצאי עיגול "הוא לקמן בשה"ש" משמע שהת"כ"ב "פינחס"  
אינו טעות הדפוס או המעתיק".

בלקו"ת פקודי ו, ג שו"ה בתחלת "ועמ"ש בביאור ע"פ  
שחורה אני אש שחורה" ועד"ז בלקו"ת דרושים לשמ"ע פו, ד שו"ה  
ה' "ועי" מ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה אש שחורה"

הנה בלקו"ת משנת תר"ח במקום הת"כ"ב "אש שחורה" נדפס  
"בפ' דברים" ובלוח התיקון לשם - נדפס בשנת תרי"א שצ"ל  
"אש שחורה".

וקשה קצת לומר שזהו טעות המעתיק או הדפוס בשני המקומות

הרב שמואל דוד ח. הכהן  
- ברוקלין נ.י. -

### ה י ו ם י ו ם

יא. כ"ד כסלו: "...ווען עס קומט דאנערשטאג, עס ווערט  
נעהנטער צו שבת, און עס איז נאך אלץ ניטא, איז יעמאלט  
נרננה'ס זיך ניט, מען פארשטעהט אז מ'דארף עפעס טאן...".

להעיר שלפי חלוקת התהלים לפי ימי השבוע הרי "לכו  
נרננה" (מזמור צ"ה) כיום חמישי בשבוע.

ד' טבת: "נשיאי חב"ד פלעגען מעביר זיין איין פרשה  
אדער צוויי דאנערשטאג ביינאכט אור ליום ששי...".

ראה ס' פתורא דאבא (מנהגיל האר"י) "ענין מוש" ס"ט: שצריך לקרות בכל ליל הששי כו' פסוקים מפ' השבוע... וראה ס' צפורן שמיר (להרחידי"א) ס"ד סקנ"ו: בסדר למוד הפסוקים שמו"ת אשר יסד האר"י ז"ל... אור הששי לא ילמוד כי אם כ"ו פסוקים שנים מקרא לכד בלי תרגום. - ועפ"ז יומתק מ"ש בהפתגם "איין פרשה אדער צוויי" שהרי בכמה פרשיות יש כבר כ"ו פסוקים בפ' ראשונה (עד שני) ובכמה מהם צריך להוסיף עוד פרשה להשלים מנין כ"ו.

ואע"פ שלרוב הפעמים הרי שתי פרשיות (היינו עד שלישי) הוא יותר מכ"ו פסוקים וכאן הכוונה לכ"ו פסוקים [ע"פ קבלה וכנראה מפני שהוא בגימט' של שם הוי"ו] - י"ל ע"פ המבואר בשו"ע אדה"ז סי' רס"ג ס"א: יכולין להוסיף על דבר המכוון כנגד דבר אחר רק שלא יפחות.

כ"ג שבט: "אמאל ארויסגייענדיג פון זיין חדר, האט דער אלטער רבי אנגעטראפען, ווי די רביצין זאגט צו עטליכע פרויען: "מיינער זאגט".

האט דער רבי געזאגט: מיט איין מצוה בין איך דיינער, מיט מצות וויפיל איז מען דעם אויבערשטען'ס. און איז געפאלען אויף דער פריטעלקע און האט זיך פארדבק'עט. אויפכאפענדיג זיך פון דבקות, האט ער געזאגט: צאינה וראינה - אויף ארויסגיין פון זיך און זעהן אלקות, ווערט דאס פון - בנות ציון, מלכות מעוררת ז"א, לעתיד לבוא וועט זיין אשת חיל עטרת בעלה."

להעיר שפסוק זה (צאינה וראינה) הוא התחלת הפסוק למ"ש לאח"ז: בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו גו' וראה גמ' תענית (כו, ב.). יום חתונתו זו מ"ת - והרי זהו תוכן שיעור חומש דיום זה.

כ"ד שבט: "... אלו ידעתם - אמר אדמו"ר הצ"צ - כחם של פסוקי תהלים ופעולתם בשמי רום, היתם אומרים אותם בכל עת. תדעו שמזמורי תהלים שוכרים כל המחיצות, ועולים בעילוי אחר עילוי כלי שום הפרעה, ומשתטחים לפני אדון עולמים ופועלים פעולתם בחסד וברחמים."

י"ל ע"פ המבואר במכ' כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ (תהלים "אהל יוסף יצחק" הקצר ע' 209): ישנה קבלה מה"מ ממעזריטש בשם הבעש"ט שבשנה מעוברת צריכים רחמים יותר מבשנה פשוטה.

והרי ביום זה מברכים לחודש העיבור (אדר א') ועפ"ז יומתק מ"ש: תדעו שמזמורי תהלים שוכרים כל המחיצות, ועולים בעילוי אחר עילוי כלי שום הפרעה, ומשתטחים לפני

אדון עולמים ופועלים פעולתם בחדר וברחמים".

ו' אד"ש: "... הצ"צ סיפר אשר, בר"ה הראשונה לחייו - שנת תק"ן - אמר רבינו הגדול דרוש משביעין אותו תהי צדיק כו', והוא הוא שלשת פרקים הראשונים של ספר התניא."

ראה סה"ש; תשי"ג ע' 155: המאמרים הארוכים הראשונים שאמר כ"ק אמו"ר (אדה"ז) ברבים, מאמר הראשון הי' המאמר משביעין אותו תהי צדיק שאמר בר"ה תק"ן.

כ' מנ"א: "... וכמו אדם הפוגש את אוהבו הנאמן, ולא זו כלכד אז אים זאל ווערען גוט פון דעם, שישכח על כל הדברים המעיקים אותו, ...".

להעיר (ע"ד הרמז עכ"פ) שכיום זה לשנה הבאה (כ' מנ"א תד"ש) נפטר הרה"ג המקובל הר"ר לוי"צ אביו של - יבלחטי"א - כ"ק אד"ש ומחותנו של כ"ק אדמוהרי"צ.

הרב מיכאל אהרן זעליגזאן

- ברוקלין נ.י. -

לעילוי נשמת

הו"ח אי"א נו"נ וכו'

מו"ה אברהם דוב ב"ר משה צבי ע"ה

ווינער

נפטר י"ט מנחם אב ה'תשכ"ב

\* \* \*

נדפס ע"י

בנו ר' משה צבי וזוגתו מרת פייגא שיחיו

ווינער